

بسمه تعالی

جزوه

پردازش اطلاعات

(شیوه پردازش داده ها)

جزوه دوم

غفار ساهدی

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۳.....	مهارت داده پردازی
۳.....	مقدمه
۳.....	تعریف داده پردازی
۳.....	چرایی داده پردازی
۴.....	اقسام داده پردازی
۴.....	گستره و مراتب داده پردازی کیفی
۵.....	چگونگی داده پردازی توصیفی و تحلیلی
۶.....	اما کار اول: چگونگی پاسخ دهی به سوالات مقدماتی
۶.....	اما کار دوم: چگونگی پاسخ دهی به سوالات فرعی
۷.....	الف. در پژوهش های متن محور
۷.....	ب. در پژوهش های موضوع محور ساده
۸.....	الگوی ده ماده ای مهندسی پژوهش
۹.....	ج. پژوهش های موضوع محور تطبیقی
۹.....	اما کار سوم فشرده سازی و گزارش یافته ها
۹.....	۱. جمع بندی و نتیجه گیری
۱۰.....	۳. تدوین چکیده پایانی

مهارت داده پردازی

مقدمه:

بعد از فیش برداری (فیش نویسی بر اساس طرح تحقیق) نوبت به پردازش این داده ها و اطلاعات فرا می رسد که چگونگی آن مهم است و در ادامه به آن می پردازیم.

تعریف داده پردازی: پاسخ تفصیلی (قطعی) به سوالات تحقیق (سوالات مقدماتی و فرعی) با تجزیه و تحلیل

اطلاعات گردآوری شده با روشن شدن مجهولات از راه معلومات (داده ها)

داده پردازی همان فرضیه پژوهی است یعنی رسیدن به هدف تحقیق با اثبات فرضیه ها (سوالات - فرضیه ها - اهداف)

منظور از فرضیه ها یعنی پاسخ فرضی به سوالات و منظور از اهداف یعنی پاسخ قطعی به سوالات

در پایان نامه به تعداد سوالات فرعی، فرضیه و فصل و هدف وجود دارد.

اهمیت و چرایی داده پردازی

داده پردازی چه اهمیتی دارد؟

پژوهش یعنی تحلیل نتایج برآمده از اطلاعات نه صرف گردآوری و گزارش و بیان اطلاعات

اطاعات گردآوری شده موادی خام و نیازمند پالایش و سنجش و ارزیابی (تجزیه و تحلیل) هستند که با داده پردازی این سنجش صورت می گیرد.

متتبع با محقق فرق دارد متتبع فقط تتبع و گردآوری می کند اما محقق با تحلیل داده ها، مطلب نو به دست می آورد نه فقط تتبع و گردآوری کند مثلاً از این روایات جمع آوری شده چه مطلب نو و جدیدی استخراج می شود.

ارتباط و ابتکار میان اطلاعات گردآوری شده زمینه ساز نوآوری و تولید علم است.

اقسام داده پردازی

۱. داده پردازی کمی و آماری (تحقیقات میدانی): در این نوع داده پردازی با اعداد و ارقام در ارتباط هستیم که محل بحث ما نیست.

۲. داده پردازی کیفی (تحقیقات مطالعاتی): این نوع داده پردازی محل بحث ماست که در ادامه به آن می پردازیم:

گستره و مراتب داده پردازی کیفی

داده پردازی کیفی از سه مرتبه تشکیل شده است:

۱. توصیفی (بدون تحلیل)

داده پردازی توصیفی صرفاً گزارشی از عنوان تحقیق و تبیین محتوای آن در قالب دسته بندی منطقی است به عبارت دیگر گزارش ساده ای از اطلاعات گردآوری شده در فیش را در بر دارد نه تحلیل عمیق.

داده پردازی توصیفی ویژه سطح ۲ و مناسب مجلات علمی ترویجی است.

بنابراین پردازش اطلاعات در پایان نامه های سطح ۲ توصیفی است.

۲. توصیفی و تحلیلی

داده پردازی توصیفی و تحلیلی، گزارشی از محتوا و ارائه دیدگاهها همراه با تحلیل و استدلال است ولو تحلیل خود محقق نباشد (ناقل تحلیل باشد نه نوآور، چون نوآوری و ارائه برداشت خود، مربوط به سطح ۴ است)

داده پردازی توصیفی و تحلیلی، ویژه سطح ۳ و مناسب مجلات علمی تخصصی است.

بنابراین پردازش اطلاعات در پایان نامه های سطح ۳ توصیفی و تحلیلی است.

۳. تحلیلی و انتقادی

داده پردازی تحلیلی و انتقادی، باز پژوهی دیدگاهها و تحلیل کمبودها و کاستی های آنها و ارائه اندیشه نو و یا تحلیلی جدید است به عبارت دیگر در کنار گزارش (توصیف) و تحلیل، نقد هم وجود دارد و یا یکی از دیدگاهها

توسط محقق ترجیح داده می شود یعنی دیدگاه موافق را تایید و تقویت و دیدگاه مخالف را تضعیف و نقد نماید یا در کنار سایر دیدگاهها دیدگاه جدید ارائه دهد.

لذا در داده پردازی تحلیلی و انتقادی، تضعیف و تقویت مهم است ولو برای این کار از استدلال دیگران استفاده نماید اما استدلال دیگران بازیابی شده و با زبان خود گفته می شود.

داده پردازی تحلیلی و انتقادی، ویژه سطح ۴ و مناسب مجلات علمی پژوهشی است
بنابراین پردازش اطلاعات در پایان نامه های سطح ۴ تحلیلی و انتقادی است.

چگونگی داده پردازی توصیفی و تحلیلی

چون داده پردازی توصیفی و تحلیلی ویژه سطح ۳ می باشد به توضیح بیشتر آن می پردازیم:
در داده پردازی توصیفی و تحلیلی سه کار را باید انجام داد:

۱. **پاسخ دهی به سوالات مقدماتی:** منظور از سوالات مقدماتی همان مفهوم شناسی است پاسخ دهی به سوالات مقدماتی یعنی تدوین بخش مفاهیم شناسی در فصل یکم پایان نامه (کلیات و مفاهیم)

۲. **پاسخ دهی به سوالات فرعی:** منظور از سوالات فرعی همان عناوین فصل های پایان نامه است پاسخ دهی به سوالات فرعی یعنی تدوین فصول دوم و سوم و...

۳. **فشرده سازی اطلاعات و گزارش یافته ها:** یعنی تدوین نتیجه گیری و چکیده

مثال: در داده پردازی توصیفی و تحلیلی اگر عنوان پیامدهای غیبت باشد فصل اول ما کلیات است که مربوط به کار اول ما در داده پردازی توصیفی و تحلیلی می شود و فصل دوم ما پیامدهای دنیوی غیبت است و فصل سوم ما پیامدهای اخروی غیبت است که این دو فصل مربوط به کار دوم می شود و تدوین نتیجه گیری و چکیده برای این عنوان هم مربوط به کار سوم ما می شود.

اما کار اول: چگونگی پاسخ دهی به سوالات مقدماتی (مفاهیم)

در پاسخ دهی به سوالات مقدماتی به سه چیز باید پرداخته شود:

اول: واژه شناسی کلیه واژه ها :

یعنی بیان معنای لغوی واژه، در عرف عام و خاص و توجه به واژگان مترادف و متضاد آن واژه؛ به عنوان مثال هنگام پرداختن به معنای لغوی تواضع به معنای ضد آن که تکبر است نیز پرداخته شود.

دوم: اصطلاح شناسی کلیه واژه ها:

یعنی بیان تعریف اصطلاحی واژه در دانش های مختلف مانند در اصطلاح فقه یا در اصطلاح حقوق یا قرآن یا کلام و .. اگر موضوع تحقیق فقهی است معنای اصطلاحی واژه مورد نظر، در اصطلاح فقه بیان شود.

سوم : گونه و گستره شناسی کلیه واژه ها:

یعنی با بیان دقیق اقسام عرضی و مراتب طولی عنوان تحقیق، کلیه کلید واژه ها را کشف بعد معنای لغوی و اصطلاحی آنها بیان شود. به عنوان مثال پیامدهای غیبت یا دنیوی است یا اخروی که می شود عرضی و هر یک از دنیوی و اخروی مصادیقی دارند که می شود طولی.

اما کار دوم: چگونگی پاسخ دهی به سوالات فرعی

چگونگی پاسخ دهی به سوالات فرعی را در ۳ نوع پژوهش بررسی می کنیم:

الف. در پژوهش های متن محور

ب. در پژوهش های موضوع محور ساده

ج. در پژوهش های موضوع محور تطبیقی

الف. در پژوهش های متن محور

پژوهش های متن محور یعنی پژوهش هایی که به بررسی صدور و دلالت یک متن خاص می پردازد مانند شرح تفسیر خطبه فدکیه از جهت صدور و دلالت.

پاسخ دهی به سوالات فرعی در پژوهش های متن محور به شرح زیر است:

۱. اعتبار سنجی سندی و احراز صدور متن (یک فصل را اختصاص برای اثبات سند خطبه که از حضرت زهرا صادر شده است) کاری به تصحیح و ترجمه خطبه نداریم

۲. استنباط مقصود متن از طریق تجزیه و تحلیل واژگان و جملات و فقرات متن: مثلاً مقصود حضرت زهرا را با کمک برخی واژه های متن توضیح دادن

۳. بیان دیگر مستندات و شواهد مرتبط با متن: مثل آیات و روایات و ... به عنوان مثال مستندات روایی، قرآنی این کلام حضرت زهرا را گردآوری و تقویت کردن

۴. توجه به تعارض های ظاهری و رفع آنها:

اگر فقره ای از خطبه با قرآن یا روایتی تعارض ظاهری داشت توضیح داده شود و حل تعارض گردد مثلاً جمع عرفی شود.

ب. در پژوهش های موضوع محور ساده

پژوهش های موضوع محور یعنی پژوهش هایی که به بررسی ادله عقلی و نقلی موضوعی خاص می پردازد مانند موضوع غیبت در ارتباط با پیامدهای آن.

پاسخ دهی به سوالات فرعی در پژوهش های موضوع محور به شرح زیر است:

۱. تبیین چگونگی رابطه کلیدواژه های موضوع با تکیه بر ادله عقلی (برهان) و نقلی (آیات و روایات)

۲. تجزیه و تحلیل ادله عقلی و نقلی با استناد به دیدگاه دانشمندان علوم عقلی و نقلی در قالب الگوی مهندسی پژوهش.

الگوی ده ماده ای مهندسی پژوهش

۱. چیستی شناسی مفهومی

۲. گونه و گستره شناسی

۳. دیده شناسی (برشماری دیدگاهها و احتمالات در مساله)

۴. چرایی شناسی و مستند سازی یافته ها (برشماری و بررسی علل و ادله)

۵. روش شناسی (برشماری و بررسی راهکارها زمینه ها و عوامل)

۶. آسیب شناسی (برشماری و بررسی راهکارها و زمینه ها و عوامل)

۷. نماد شناسی (برشماری و بررسی نشانه ها و ویژگی های موضوع)

۸. پیامدشناسی (برشماری و بررسی آثار مثبت و منفی)

۹. نمود شناسی (برشماری و بررسی الگوهای عینی در خارج)

۱۰. شبهه شناسی (برشماری و بررسی شبهات و پاسخ های مناسب)

به عنوان مثال: باید کلیه واژه ها را پیدا و رابطه آنها را با ادله عقلی و نقلی مشخص نمود یعنی پیامدهای غیبت از دیدگاه آیات و روایات. با توجه به آیات و روایاتی که درباره پیامدهای غیبت وجود دارد بیاید و استدلال و تحلیل شود که چطور غیبت باعث این پیامدها می شود.

ج. پژوهش های موضوع محور تطبیقی

پاسخ دهی به سوالات فرعی در پژوهش های موضوع محور تطبیقی به شرح زیر است:

۱. داده پردازی ساده در هر دو طرف تطبیق، یعنی ادله دو طرف مقایسه، بررسی شود. مثلاً بداء از نظر ملاصدرا و فخر رازی بررسی شود.

۲. کشف و تبیین مشترکات و مختصات دو طرف مقایسه

۳. عبور از مشترکات و تمرکز بر مختصات دو طرف مقایسه؛ یعنی اختلافات دو طرف مهم است مشترکات خیلی مهم نیست.

۴. ارزیابی ادله هر طرف و ترجیح دیدگاه برتر

اما کار سوم: فشرده سازی و گزارش یافته ها

فشرده سازی و گزارش یافته ها در شیوه نامه مقالات علمی پژوهشی یا در شیوه نامه پایان نامه های سطح ۳ آمده است که به طور کلی عبارتند از:

۱. جمع بندی و نتیجه گیری

جمع بندی یعنی چه فصولی داشته و چه نگاره هایی و چه زیر شاخه هایی داشته در کمتر یک صفحه جمع بندی شود.

نتیجه گیری یعنی یافته های شما در این پایان نامه چیست تا ده تا را هم می توانید بگویید مثلا نتایج فصل ۲ چه بود؟ و نتایج فصل ۳ چه بود؟

بنابراین نتایج غیر از جمع بندی است بعد از نتیجه گیری نوبت به ارائه پیشنهاد می رسد.

۲. تدوین چکیده پایانی

چکیده جای گزارش نویسی نیست جای گزیده نویسی است یعنی باید گزیده نتایج بیاید و کل پایان نامه در یک صفحه خلاصه شود. در چکیده بیان روش تحقیق و مهمترین نتیجه به صورت فشرده بیان می شود. و بعد از آن واژگان کلیدی می آید.

والسلام